

دانشگاه علوم پزشکي و خدمات بهداشتي درماني فسا دانشکده پزشکي

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی عنوان : عنوان : بررسی استفاده از طب مکمل و جایگزین در زنان باردار شهر فسا در سال ۱۳۹۷ استاد راهنما :

> استاد مشاور: دكتر رضا همايونفر

دكتر محمد هاشم هاشم پور

نگارش : شادان شیر از ی زاده مهربان

شماره پایان نامه: ۴۰۹

شهريور ١٣٩٧

چکیده:

بررسی استفاده از طب مکمل و جایگزین در زنان باردار شهر فسا در سال ۱۳۹۷

مقدمه: طب سنتی شامل طیف وسیعی از درمان های مختلف است که در حال حاضر به عنوان بخشی از پزشکی متداول محسوب نمی شود. استفاده از طب سنتی در زنان عموما بیشتر از مردان می باشد و این استفاده در دوران بارداری نیز در حال افزایش است. تحقیقات جامع در کشورمان در زمینه مصرف درمان های طب سنتی طی بارداری وجود ندارند و در منطقه ی جغرافیایی ما نیز تحقیقی در این زمینه انجام نپذیرفته است. بنابراین این طرح با هدف بررسی استفاده از انواع طب مکمل و جایگزین در طول دوران بارداری در زنانی که در فسا زایمان می کنند انجام شده است.

روش بررسی: مطالعه با شیوه بررسی مقطعی، توصیفی – تحلیلی، ۴۰۰ خانم باردار بستری در بیمارستان ولی عصر (عج) فسا که زایمان طبیعی یا سزارین داشته اند از لحاظ استفاده از طب مکمل و جایگزین و با بکارگیری پرسشنامه I-CAM مورد مصاحبه قرار گرفتند برای تحلیل داده ها از آزمون های t یک نمونه t یک نمونه فرار گرفتند برای تحلیل داده ها از آزمون های t یک نمونه t

نتایج: طی تحلیل بدست آمده، ۸۸% افراد از توصیه پزشک، ۸۹% از اقدامات خود درمانی، %۹۷/۸ از توصیه پزشک و خود درمانی، %۴۸/۵ از دعا و مناجات، %۹۲/۳ از توصیه پزشک و خود درمانی بدون دعا و مناجات %۵۶/۳ از خود درمانی بدون نماز و دعا استفاده کردند. استفاده از طب سنتی با متغیرهای درآمد، محل تولد، تحصیلات، تعداد گراوید و افراد زیر یک سقف ارتباط مستقیم داشته است. داروهای گیاهی و مکمل های غذایی بیشترین مصرف را داشتند و افراد مصرف کننده رضایت خود را نیز اعلام نمودند.

بحث و نتیجه گیری: میزان استفاده از طب مکمل و جایگزین در میان زنان باردار شهرستان فسا بالا است و اکثر افراد علاوه بر بهره گیری از توصیه های پزشک از داروهای گیاهی و اقدامات معنوی و مکمل های غذایی بهره می گرفتند.

واژگان کلیدی: طب سنتی، زنان باردار، داروهای گیاهی، اقدامات معنوی

Introduction: Traditional medicine includes various types of therapies which do not consider as conventional medicine. Women are more prone to use traditional medicine than men; therefore, this usage is increasing during pregnancy. There are not adequate and comprehensive researches regarding complementary and alternative medicine usage in Iran. Also, no researches particularly have done in this specific geographical region. As a result, this study is conducted to evaluate .complementary and alternative medicine usage among pregnant women in Fasa, Iran

Material and methods: In cross-sectional study, 400 pregnant women, who admitted in Valiasr hospital in Fasa for child delivery either by labor or Caesarean section, were interviewed about complementary and alternative medicine. Data were filled out by I-CAM-P questionnaire. Data were .analyzed by one sample t-test and logistic regression

Results: In all, 88% of women visited doctors and took advice, 89% of all did self-help methods, 97.8% used both doctors' advice and self-help therapies, 68.5% of women did spiritual activities. Praying was specifically excluded from the definition, then results were suggestive of 92.3% of women used doctors' advice and did self-help therapies without praying. Some demographic features such as annual income, education level, gravid numbers, place of residence and family size were associated to traditional medicine usage. Herbal medicine and dietary supplements were the most popular therapies as other types of traditional medicine and high percentage of users were satisfied with the effects

Conclusion In conclusion, complementary and alternative medicine usage is considered as high level among Fasa pregnant women. They prefer to take advantage of both herbal medicine and spiritual activities, besides visiting doctors during pregnancy

Keywords: herbal medicine, pregnant women, spiritual activities, traditional medicine